

Sygn. akt **IV U 1837/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 05/10/2018 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 05/10/2018 r , znak: (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu uwzględnienie w wyliczeniu emerytury Z. P. okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w J. – Zakład (...) w D. poczynając od dnia 4 września 1972r do 31 sierpnia 1977r oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 1837/18

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 5 grudnia 2019 r.

Decyzją z dnia 5 października 2018 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w związku z przedstawieniem nowych dowodów, przeliczył Z. P. emeryturę poczynając od 1 lutego 2018r. Wysokość emerytury obliczona została zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z. P. złożyła odwołanie od powyższej decyzji. Zakwestionowała ustalony przez ZUS wymiar okresów składkowych i nieskładkowych przyjęty do wyliczenia świadczenia, jako zbyt krótki. Podkreślała, że z treści decyzji nie wynika jakie okresy ZUS uwzględnił, co utrudnia zajęcie stanowiska w sprawie i zgłoszenie zarzutów, niemniej jednak, w jej przekonaniu błędnie nie zostały uznane przez organ rentowy okresy zatrudnienia: od 16 listopada 1971 r. do 31 sierpnia 1972 r. w Izbie Porodowej w D., od 4 września 1972 r. do 31 sierpnia 1977 r. w Zakładach (...) w D. oraz od 1 września 1977 r. do 11 maja 1994 r. w Spółdzielni (...) w D..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ustosunkowując się do odwołania wnosił o jego oddalenie. Wyjaśnił, iż ustalił staż pracy wnioskodawczyni w wymiarze 11 lat i 23 dni, okresy nieskładkowe – 3 lata 8 miesięcy i 8 dni, uzupełniające – 1 rok 6 miesięcy i 5 dni. Do stażu pracy zaliczony został okres zatrudnienia od 16 listopada 1971 r.

do 31 sierpnia 1972 r. w Izbie Porodowej w D. i od 1 września 1977 r. do 11 maja 1994 r. w Spółdzielni (...) w D.. Nie został natomiast uwzględniony okres od 4 września 1972 r. do 31 sierpnia 1977 r. w Zakładach (...) w D., albowiem w świadectwie pracy podano, że stosunek pracy został rozwiązany za wypowiedzeniem przez pracownika po urlopie bezpłatnym udzielonym na wychowanie dziecka. Nie zamieszczono jednak informacji w jakim okresie udzielono urlopu bezpłatnego. Zakład dodał jeszcze, że wyliczenie emerytury jak w decyzji, jest najbardziej korzystnym.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Z. P. urodziła się (...)

Decyzją z 20 kwietnia 2018 r. ZUS przyznał wnioskodawczyni emeryturę od 1 lutego 2018 r. tj. miesiąca, w którym złożony został wniosek o świadczenie.

W związku z przedstawieniem przez wnioskodawczynię nowych dokumentów dotyczących stażu pracowniczego organ rentowy ponownie ustalił dla w/w wartość kapitału początkowego – decyzja z 25 września 2018 r., a w dniu 5 października 2018 r. wydał decyzję o przeliczeniu emerytury. Decyzja ta stanowi przedmiot zaskarżenia w sprawie.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

Z. P. jest uprawniona do emerytury w oparciu o art. 24 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Wysokość emerytury obliczona została zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 powołanej ustawy i wynosi 1 194,67 zł. Ustalone w ten sposób świadczenie jest najbardziej korzystnym. ZUS badał bowiem jak kształtuje się wysokość emerytury wnioskodawczyni obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 183 ustawy – tzw. emerytura mieszana, jednakże świadczenie takie było niższe niż wyliczone w oparciu o nowe zasady. Zatem wypłacie podlega świadczenie ustalone w oparciu o art. 26 ustawy emerytalno – rentowej.

ZUS ustalił wymiar okresów składkowych wnioskodawczyni - 11 lat i 23 dni, okresy nieskładkowe – 3 lata 8 miesięcy i 8 dni, uzupełniające – 1 rok 6 miesięcy i 5 dni. Do stażu pracy nie został uwzględniony okres od 4 września 1972 r. do 31 sierpnia 1977 r. przypadający na czas zatrudnienia Z. P. w Zakładach (...) w D., z uwagi na nieścisłości w treści świadectwa pracy – brak wskazania okresu przebywania na urlopie bezpłatnym w związku z opieką nad dzieckiem.

W okresie od 4 września 1972 r. do 31 sierpnia 1977 r. Z. P. zatrudniona była w Spółdzielni Pracy (...) w J. – Zakład (...) w D.. W dniu 2 czerwca 1976 r. wnioskodawczyni urodziła dziecko, od 2 czerwca 1976 r. do 21 września 1976 r. przebywała na urlopie macierzyńskim. Potem powróciła do pracy. Zgodnie z wpisami dokonanymi w legitymacji ubezpieczeniowej w okresach od 19 do 21 października 1976, od 8 do 10 grudnia 1976 r., od 1 do 3 marca 1977 r., od 6 do 8 kwietnia 1977 r., od 27 – 29 maja 1977 r., w/w przebywała na opiece nad dzieckiem. W aktach osobowych brak jest dokumentów, z których wynikałoby w jakim okresie w/w przebywała na urlopie bezpłatnym w związku z opieką nad dzieckiem. Jedynym dokumentem z którego wynika, że Z. P. korzystała z urlopu bezpłatnego jest karta wynagrodzenia, w której dokonano wpisu o takim urlopie w czerwcu i lipcu. Karta nie zawiera określenia roku, którego dotyczy.

W piśmie z dnia 7 czerwca 2019 r. ZUS wskazał, iż po przeanalizowaniu nadesłanych z archiwum dokumentów, uznaje okres zatrudnienia wnioskodawczyni w Spółdzielni od 4 września 1972 r. do 21 września 1976 r., w pozostałym zakresie wnosi o oddalenie odwołania.

(dowód: zeznania wnioskodawczyni k. 51, zeznania świadka M. T. k. 51, pismo ZUS k. 35, akta osobowe, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów. Nie budziły wątpliwości zeznania wnioskodawczyni odnośnie czasu trwania urlopu macierzyńskiego oraz powrotu do pracy po jego zakończeniu. Korelują z nimi zeznania świadka – osoby współpracującej z wnioskodawczynią w spornym okresie oraz dowody z dokumentów, w szczególności zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej. Podstawą ustaleń w sprawie były też dowody

z dokumentów zawartych w aktach osobowych oraz zgromadzonych w aktach ZUS, których treść i forma nie budziły wątpliwości.

W niniejszej sprawie kwestią sporną pozostawał sposób ustalenia przez ZUS wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawczyni Z. P.. Spór koncentrował się wokół okresu pracy w/w w Zakładach (...) w D. od 4 września 1972 r. do 31 sierpnia 1977 r., a precyzyjnie rzecz ujmując dotyczył okresu od 22 września 1976 r. do 31 sierpnia 1977 r. i możliwości jego uwzględnienia do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawczyni. Okres ten, w ocenie ZUS nie został wystarczająco udokumentowany. Z karty wynagrodzenia niespornie wynika, że wnioskodawczyni przebywała na urlopie bezpłatnym w czerwcu i lipcu – brak jest jednak informacji w jakim dokładnie okresie, i w którym roku. Najbardziej prawdopodobny jest ostatni rok jej pracy w Spółdzielni, albowiem karta wynagrodzeń wypełniona jest w części – do sierpnia. Wnioskodawczyni natomiast w zatrudnieniu w Spółdzielni pozostawała do 31 sierpnia 1977 r.

Zdaniem ZUS brak wskazania okresu przebywania na urlopie bezpłatnym w związku z opieką nad dzieckiem w dokumentach pracowniczych czyni niemożliwym uwzględnienie powyższego okresu w stażu pracy wnioskodawczyni. Z takim stanowiskiem nie zgadza się Sąd orzekający. W Sprawie wykazany został bowiem fakt korzystania z urlopu bezpłatnego w związku z opieką nad dzieckiem, a brak możliwości umiejscowienia go w przedziale czasowym nie może powodować negatywnych dla wnioskodawczyni skutków. W tym miejscu przytoczenia wymaga uchwała Sądu Najwyższego, uchwała podjęta w składzie 7 sędziów, z dnia 18 maja 2011 r. I UZP 1/11, OSNP 2012/1-2/14, mająca moc zasady prawnej. Sąd ten stwierdził, że: „okresy bezpłatnego urlopu dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi a następnie urlopu wychowawczego - wykorzystane przed dniem 1 stycznia 1999 r. - są od dnia 28 stycznia 1972 r. okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy w rozumieniu art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. W uzasadnieniu uchwały Sąd analizował obowiązujące w spornym okresie przepisy i wskazał, że „osoby korzystające z bezpłatnego urlopu dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi a później z urlopu wychowawczego - od początku ich wprowadzenia - zachowywały status pracownika. Jednocześnie od 28 stycznia 1972 r. okresy tych urlopów były okresami zatrudnienia lub okresami równorzędnymi z okresem zatrudnienia w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników, a więc okresami uwzględnianymi do stażu emerytalnego. (...) Z jednej więc strony, regulacje dotyczące tych urlopów gwarantowały zachowanie statusu pracownika, z drugiej zaś strony weszły do systemu emerytalnego (zaopatrzenia) pracowników”.

Tym samym stwierdzić należy, że okres urlopu bezpłatnego, z którego skorzystała Z. P. w związku z opieką nad dzieckiem, wykorzystany po dniu 28 stycznia 1972 r. a przed dniem 1 stycznia 1999 r., jest okresem podlegania przez nią ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy i jednocześnie jest okresem, który powinien zostać uwzględniony do stażu emerytalnego wnioskodawczyni.

Jak ustalono w sprawie, Z. P. uzyskała prawo do emerytury od 1 lutego 2018 r. ZUS ustalił jej wysokość w myśl art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383). Zgodnie z brzmieniem art. 116 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - do wniosku powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia zgodnie z treścią § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenie emerytalno – rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: legitymacja ubezpieczeniowa czy legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. Środkiem dowodowym stwierdzającym z kolei wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia - § 21 powołanego rozporządzenia.

Dowody zgromadzone w niniejszej sprawie odpowiadają wyżej wskazanym definicjom i nie budzą wątpliwości.

Mając na uwadze poczynione wyżej ustalenia i zważania, Sąd po myśli art. 477¹⁴§ 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z 5 października 2018 r. nakazując organowi rentowemu uwzględnienie w wyliczeniu emerytury wnioskodawczynie okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w J. – Zakład (...) w D. poczynając od 4 września 1972 r. do 31 sierpnia 1977 r. Wobec faktu, iż przesądzenie istnienia elementów warunkujących przeliczenie wysokości emerytury wnioskodawczynie nastąpiło dopiero w postępowaniu sądowym, Sąd stosując art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS ustalił brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.